

УДК 111.11:111.32:27-587.6 (043.3)
DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v039.2022.5>

В. О. Крилова (Світла)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6675-3433>

кандидат філософських наук, докторант

Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

СВІТОГЛЯД ХАРИЗМАТИЧНОЇ ЛЮДИНИ: ПРОЯВИ ТА ДИНАМІКА

Феномен харизми є актуальним в усі часи, тому що він пов'язаний не лише із особистісним буттям людини, а й із соціальним. Харизма як екзистенціальна сила або персональний шарм людини дає їй можливість притягувати увагу, впливати, актуалізувати інших у співтворчості і, навіть, змінювати хід історії. Питання харизми, харизматичної людини та її світогляду є особливо актуальними у період державних випробувань країни в процесі відстоювання своєї свободи та ідентичності, укріпленні народного духу та становленні суб'єктності на світовій арені. Харизматичні особистості здатні не лише підтримувати людей у кризові часи, а й вести за собою, наповнювати долю інших сенсами, давати духовні орієнтири у періоди світоглядних пошуків та самоствердження як особистості, так і суспільства.

Проте харизматична людина не завжди є щирою по відношенню до себе та інших. З одного боку, вона може виступати опорою, демонструючи силу духу й інтелігентність, актуалізуючи харизму подібних собі сильних особистостей. З іншого боку, вона може дезорієнтувати людей, бентежити скандальними лозунгами, породжуючи у них внутрішні конфлікти, поглиблюючи фанатичні схильності або ж суперечливі настрої.

Тому важливим зараз є усвідомлення світогляду харизматичної людини, що дозволить осмислити її ціннісні, духовні та душевні основи. Це дасть можливість відрізнити справжність харизматика у часи засилля маркетингових технологій впливу, а також світоглядної, політичної або психологічної пропаганди.

Цією проблематикою займалися багато дослідників. Так, завершену концепцію харизми пропонує М. Вебер, який вважає, що харизма – це «авторитет небуденного особистісного дарування» [2, с. 2] і характеризує цей феномен як унікальну якість людини, яка володіє «надприродними, надлюдськими або, принаймні, особливо винятковими, нікому більш не доступними силами і здібностями або вважається посланцем богів, досконалістю...» [1 с. 279]. М. Вебер виділяє спадкову, родову та службову харизму, а також осмислює специфіку сприйняття харизматичності лідера послідовниками, що полягає у поклонінні як борзі перед ним.

Сучасні дослідники Н. Хамітов та Д. Дандекар у своїх роботах аналізують феномен харизми політичного лідера. С. Пазиніч осмислює філософію героїзму та здатність харизматичної особистості об'єднувати й вести за собою інших у кризові часи. Теоретики і практики харизми Н. Б. Енкельман, О. Фокс Кабейн, П. Кінг, Ч. Хуперт пропонують дієві інструменти впливу саме через певний стиль поведінки, який дозволяє людині, налаштувавши себе на харизматичний настрій, досягати мети, отримувати щось від інших, самостверджуватись, бути успішним. З їх точки зору харизма – це такий спосіб самопрезентації, який включає у себе набуття внутрішньої впевненості та роботу із мовою тіла, подачею голосу, контролем виразу обличчя, постави та ін. Дослідниця О. Фокс Кабейн пропонує таке визначення харизми: «це навик, який можна вивчити і відпрацювати на практиці» [10, с. 1]. Вона описує такі типи харизми як зосереджена, доброзичлива, владна та надихаюча і дає рекомендації як їх розвинути. Можна сказати, що пропонується технологія напрацювання прийомів та станів зовнішньої харизми, яка допоможе комфортно соціалізуватись, відповідаючи певним запитам суспільства і, навіть, досягти успіху у певному соціальному колі. Але чи буде така харизма істинною, глибинно пережитою зсередини, такою, що залишає відбиток у серцях інших? Напевно, не завжди.

Значимою є саме така харизма, що проявляється не лише у різних формах комунікації з іншими, вдало напрацьованих і використаних людиною задля досягнення успіху та визнання, а й глибинно переживається самою людиною не лише через емоційні стани, а виражається у собі її мислення і буття.

Тому пропоную екзистенціально-світоглядну модель харизми, що розкриває цей феномен як якість внутрішнього світу людини та результат її погляду на світ. Основою внутрішньої харизми людини є певний тип світогляду, що формує каскад її цінностей, ядро сенсів та стиль життя і, разом з тим, – її екзистенціальні прояви. На думку сучасного філософа Н. Хамітова, світогляд – це система «найбільш глобальних поглядів, цінностей, цілей і ідеалів людини» [13, с. 91]. У координатах цієї системи людина формується як харизматична особистість і може проявляти свою харизму у соціумі.

Українські філософи В. Діденко та В. Табачковський осмислюють світогляд як «самовизначення людини щодо її місця у світі та взаємовідносин з ним» [9, с. 569]. Дослідники роблять висновок, що світогляд – це «форма і спосіб сприйняття суб'єктом світу через потреби розвитку особистості...система принципів, знань, ідеалів, цінностей, надій, вірувань, поглядів на сенс і мету життя, які визначають діяльність індивіда або соціальної групи та органічно включаються у людські вчинки й норми поведінки» [9, с. 569-570].

Розвиваючи думку В. Діденка та В. Табачковського, можна припустити, що той чи інший світогляд не лише формує харизму людини, а й спрямовує вектор її розвитку та реалізації у соціумі. Саме світоглядний вимір харизми розширює її розуміння від поведінкового рівня до екзистенціального. Значущим стає не лише те, як людина спілкується й зовнішньо презентує себе і свої сильні сторони, а й те, як вона переживає власне буття, а також – буття Іншого, та на основі яких переживань і міркувань виражає себе як харизматична. Це і є внутрішній вимір харизми.

Отже, персональний шарм, дивовижний магнетизм та внутрішнє сяяння харизматика, – це перш за все, результати його світогляду, що формує його вчинки та стосунки.

Підтвердити цю гіпотезу можна ще одним визначенням світогляду, що пропонує Н. Хамітов: «світогляд є не просто щось суб'єктивне і замкнуте в межах психічної реальності, це спосіб взаємодії зі світом, спосіб відкритості світу. Світогляд – це спроба осмислити себе і своє місце у світі» [13, с. 91]. Погоджуючись із філософом, варто відмітити, що харизма теж припускає певну відкритість та інтенціональність, що виражаються у діалогічній або монологічній взаємодії з Іншим та світом. При цьому ця взаємодія, як і вплив харизматичної людини, можуть бути як прямими та реалізуватись у процесі комунікації, так і непрямыми, такими, що відбуваються в результаті обміну творчими результатами на відстані, за відсутності особистого контакту. Наприклад, твір, фільм, малюнок, будь-який проєкт можуть так сильно вплинути на людину, що вона через знайомство із ним відчує особистісну харизму автора. Це відбувається і в тому випадку, коли захват від твору переноситься на саму особистість автора, навіть тоді, коли його власна поведінка може залишатися нехаризматичною.

Як же формується світогляд харизматика і в чому його особливості? Для відповіді на це питання вдалим буде застосування підходу метаантропології, в якому досліджуються буденний, особистісний та філософський типи світогляду, які проявляються у буденному, граничному і метакраничному рівнях буття людини.

Отже, у буденному бутті виникає буденний світогляд, що має некритичний, нетворчий характер і, на думку Н. Хамітова, він зумовлює «підкореність Іншому та іншим, невизначеність власного шляху та небажання вибору» [12, с. 33]. За переконанням філософа, людина із буденним світоглядом скеровується волею до самозбереження та продовження роду, що спрямовує її до відповідності соціальним стереотипам та очікуванням роду і зумовлює її життєві цінності. Така людина є орієнтованою на самореалізацію у матеріальному світі та виражає себе як екзистенціально-тілесний харизматик. Цінностями екзистенціально-тілесного харизматика, з одного боку, виступають: краса зовнішності, естетика тілесності та фізичне здоров'я, з іншого боку – створення стосунків задля приналежності певній соціальній групі (сім'ї або колективу, та ін.). Світоглядні акценти людини із екзистенціально-тілесною харизмою є досить парадоксальними, – з одного боку, така людина прагне виділитися із натовпу завдяки привабливості, яку вона глибинно переживає як необхідність буття у соціумі й використовує як інструмент досягнення визнання, впливу і безпеки. З іншого боку, вона занадто залежна від вузького кола оточуючих її людей та їх думки, а також прагне бути прийнятою ними. Для цього екзистенціально-тілесному харизматику необхідно проявляти себе так, щоб злитися із цим колом оточуючих або близьких людей, не відрізнятися від них, ніби утворюючи «одне тіло», а отже, використовувати харизму як інструмент для здобуття їхнього визнання. Тому така людина часто намагається бути «у тренді», а отже, бути схожою на когось, часто цитує чужі думки та наслідує стиль життя так званих «лідерів думки».

Володар екзистенціально-тілесної харизми може домінувати у парних стосунках або у колі близьких, проте йому бракує внутрішньої сили дивувати інших чимось абсолютно новим і незвичним. Така людина не бажає долати власні межі шляхом особистісного розвитку, – навпаки, вона, тримається цих меж, «прикрашає» їх, свідомо залишаючись у так званій зоні емоційного й соціального комфорту, що дає їй «заспокоєність і завершеність» [6, с. 36], а також переживання власної виключності.

Подолання меж екзистенціально-тілесної харизми та пробудження екзистенціально-особистісної відбувається у граничному бутті людини, якому відповідає особистісний світогляд, що є критичним, самостійним та творчим [12, с. 43]. Н. Хамітов описує цей вид світогляду як такий, що «виступає основою творення нових цілей, ідеалів і цінностей. Саме творчий характер особистісного світогляду дозволяє вирішувати проблему смислу життя як проблему смислу свободи – свободи вибору і свободи досягнення обраного» [13, с. 92].

Харизматична людина із особистісним світоглядом прагне виокремитись серед інших, обирає і культивує внутрішню свободу та владу, а її екзистенціально-особистісна харизма виступає результатом активної цілеспрямованості у процесі персонального й соціального становлення. Така людина задає свій власний неповторний вектор розвитку і творчості, відчуваючи граничну потребу самореалізуватися у своїй справі, для чого їй потрібне постійне самовдосконалення, самотворення.

Цінностями екзистенціально-особистісного харизматика у творчості частіше за все виступають естетичне самовираження або духовний бунт. «Головною метою Бунтаря виступає повстання проти буденності, тоді як Володар у творчості реалізує волю до влади» [3, с. 24]. Обираючи усамітнення заради досягнення мети, харизматична людина із особистісним світоглядом спроможна стати справжнім професіоналом своєї справи або створити надзвичайні артефакти культури, зробити великі наукові відкриття або, навіть, здійснити державні перевороти. Така людина здійснює вплив власною інтелектуальністю, духовністю, творчістю або владою, які виступають для неї найважливішими життєвими цінностями. Тому, з одного боку, екзистенціально-особистісний харизматик проявляє себе у соціумі як вишуканий інтелегент, з іншого боку, – як бунтар або володар. Сміливість та владність виокремлюють його із натовпу, тому він здатний створювати кола прихильників або послідовників, вести за собою буденні маси, більше того, може маніпулювати масами, впливаючи на їх свідомість. Всі ці прояви у граничному бутті набувають характеру особистісної цілеспрямованості харизматика, проте, за умови нещирості, можуть стати й інструментами владної маніпуляції іншими.

На думку Н. Хамітова, такі ціннісні коливання зумовлені нецілісністю особистісного світогляду людини, яка акцентується на духовних аспектах життя (розвиток, творчість), принижуючи значимість душевних (любов, відкритість, толерантність). Як відзначає філософ, людина, що володіє таким світоглядом «далеко не завжди здатна об'єднати внутрішній світ у таку цілісність, де частини необхідно й вільно поєднані одна з іншою» [13, с. 92]. Така безсистемність уможливорює певний розбіг у стилі мислення та життя екзистенціально-особистісного харизматика (теорії та практики). Наприклад, він може прагнути до створення певного образу себе, постулюючи цей образ як гуманістичний, у той час як його справжньою метою буде завоювання послідовників задля кар'єрного росту. Саме у таких умовах виникає деструктивна екзистенціально-особистісна харизма людини, яка прагне до влади над іншими та реалізації цієї влади у соціумі. Прикладом

деструктивного екзистенціально-особистісного харизматика у політиці може стати людина, яка створює та використовує специфічні технології харизми, що сугестивно впливають на значні маси людей з буденним світоглядом задля перемоги на виборах і здійснення авторитарного правління. Жадаючи влади будь-якою ціною, такі лідери створюють не просто послідовників, а фанатиків, і своїм бездушним самовираженням можуть призвести суспільство до війни, а в крайніх випадках, – до занепаду. Варто згадати фігуру Адольфа Гітлера, антигуманна політика якого стала однією з причин початку другої світової війни.

Територією домінування для екзистенціально-особистісного харизматика можуть виступати і парні стосунки, у яких він може використовувати грубі методи маніпуляції з метою підкорити своїй волі близьку людину. Акцентуючись на владному аспекті світогляду екзистенціально-особистісний харизматик витісняє цінність любові, посягає на свободу близької людини, болісно ранив її почуття, а його гордіня призводить до відчуження у стосунках.

Теж саме може відбуватися і в колективі, в якому керівник завойовує авторитет деспотичними методами управління або залякуванням підлеглих. Відсутність душевності вихолощує екзистенціально-особистісну харизму її володаря, який звеличує цінність влади. Така людина стає холодною та егоїстичною, й через це не може створити продуктивні стосунки. У цьому випадку діалог замінюється монологічним самолюбіванням в присутності Іншого, а часто й маніпуляцією його свідомістю задля досягнення власної мети.

Конструктивна взаємодія можлива за умови набуття людиною філософського світогляду, що актуалізується у метаграничному бутті людини і відзначається самостійністю, критичністю, творчим характером, а також системністю і внутрішньою цілісністю» – відзначає Н. Хамітов [13, с. 92]. Людина з філософським світоглядом обирає цінності любові, свободи і толерантності, що «дає можливість любити себе та Іншого, принаймні бути толерантним і до себе, і іншого» [6, с. 197].

Під впливом такого світогляду розкривається екзистенціально-комунікативна харизма людини як цілісність внутрішньої і зовнішньої краси, як єдність духовного, душевного та тілесного начал. Людина із екзистенціально-комунікативною харизмою долає стереотипність самовираження, виходить за рамки тілесної обмеженості та особистісної, маніпулятивної егоцентричності, здобуваючи внутрішню цілісність, а з нею і екзистенціальний шарм особистості. Такий шарм виражається у світоглядній відкритості, взаємоповазі, взаєморозумінні, ентузіазмі. Його демонструє людина, яка постійно розвивається та творить блага не лише заради себе, а й заради інших. Прикладом

екзистенціально-комунікативних харизматиків можна вважати таких особистостей як Григорій Сковорода, Далай Лама, Стів Джобс та ін.

Філософський світогляд людини із екзистенціально-комунікативною харизмою відображається й у практиці життя, тому її особистість і здійснює неймовірний вплив на інших. Екзистенціально-комунікативний харизматик не потребує маніпулятивних поведінкових технік впливу, його харизма розкривається у акті динамічного розвитку власної особистості та щирої взаємодії із собою, Іншим та світом. Важливим виступає те, що він є відданим гуманістичній життєвій місії та актуалізує харизму інших у процесі конструктивної співтворчості. У такій взаємодії зникають соціальні, професійні чи особистісні рамки, існує лише спільна гуманістична мета, що є рушійною силою харизми. М. Вебер відзначає, що «чиста харизма специфічно чужа усякому господарюванню. Там, де вона є, вона конструює не професію, а покликання...як відчуття місії, як внутрішнє завдання» [1 с. 279].

Отже, вирішення екзистенціальних протиріч буденного і особистісного світогляду відбувається завдяки катарсичному прориву людини до філософського світогляду. Досягнувши його, вона здатна проявити екзистенціально-комунікативну харизму як цілісність, що складає як тілесну магнетичність, так і особистісну чарівність, а також любов, світоглядну відкритість і толерантність.

Можна припустити, що такий унікальний світоглядний прорив відбувається завдяки переживанню людиною катарсайту. «Катарсайт (від катарсис [давньогрецьке κάθαρσις очищення] та інсайт [англ. insight – проникливість]) – неологізм метаантропології, метаантропологічної естетики, метаантропології культури, філософського психоаналізу, який визначає специфіку філософського мистецтва через поєднання катарсису і інсайту при творенні та сприйнятті тексту...катарсайт постає кульмінаційним моментом, який дозволяє поєднати раціональне й чуттєве, есенціальне й екзистенціальне, душевність і духовність» [14 с. 99]. Дійсно, лише за умови поєднання душевного начала, як емоційного, з духовним, як раціональним, виникає їх єдність, на основі якої світогляд і харизма людини набувають цілісності. Така людина не лише володіє унікальною харизмою, вона постійно розвиває її, надихаючи інших пройти колізійний, але гідний шлях від буденного до філософського світогляду, а отже, – від буденної до екзистенціально-комунікативної харизми. Людина з філософським світоглядом ніби випромінює катарсайтне світло власної особистості, націленої на любов до себе та Іншого і віру у себе та Іншого.

Доречним буде зауважити, що екзистенціально-комунікативна харизма потребує регулярного

розвитку світогляду та творчої реалізації особистості. За умови, якщо харизматик-лідер, залишається вірним своїй місії, а також одночасно зростає над собою, разом із ним зростає і коло його послідовників-харизматиків. При цьому саме толерантність харизми дозволяє лідеру не створювати власних клонів, а творчо актуалізувати індивідуальну харизму інших людей.

Можна зробити висновок, що в залежності від типу світогляду людини та рівня буття, в якому вона знаходиться, можуть актуалізуватися екзистенціальні типи її харизми. Буденний, особистісний або філософський світогляд визначають ціннісні орієнтири харизматичної людини, її самореалізацію у соціумі та специфіку впливу на інших людей.

Осягнення світоглядної специфіки харизматичної людини відкриває можливості глибинного філософського аналізу її екзистенціальної та творчої взаємодії зі світом взагалі, а також у стосунках із собою та іншими зокрема. На основі таких досліджень автор планує дослідити аспекти реалізації харизматичної людини у парі та соціальній групі.

Література

1. Вебер М. Государство і суспільство: нариси розуміючої соціології. Том 1. Соціологія. 2016. URL: <https://coollib.com/b/392288-maks-veber-hozyaystvo-i-obschestvo-ocherki-ponimayuschey-sotsiologii/read> (дата звернення 12.11.2022).
2. Вебер М. Політика як покликання та професія. 2021. 292 с. URL: <https://flibusta.su/book/53225-politika-kak-prizvanie-i-professiya/read/> (дата звернення 15.11.2022).
3. Крилова (Світла) В. О. Кіно і телебачення. Арт-терапія душі, зачарованої екраном. Вступ до екранної метаантропології. Київ : КНТ, 2020. 370 с.
4. Хамітов Н. В. Люди туги і люди нудьги. Видання 5-е, доповнене і перероблене. Київ : КНТ. 2019. 189 с.
5. Кінг П. Харизма. Як побудувати раппорт, подобатися людям і справляти незабутнє враження. 2019. 208 с. URL: <https://flibusta.su/book/23913-harizma-kak-vyistroit-rapport-nravitsya-lyudyam-i-proizvodit-nezabyiva/read/> (дата звернення 10.11.2022).
6. Крилова С. А. Краса людини: особистість, сім'я, суспільство (соціально-філософський аналіз) : монографія. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2012. 344 с.
7. Крилова С. А. Краса світогляду в контексті філософської антропології як метаантропології. *Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія*. 2015 Вип. 1. Ч. 5. С. 17-21. URL: <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/15040/017-022.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 5.11.2022).
8. Пазиніч С. Філософія героїзму і сучасність. *Scientific collection "Interconf". Proceedings of the 2-nd International Scientific and Practical Conference MODERN SCIENTIFIC TRENDS AND STANDARDS*. 2022. № 98. P. 164-173. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/issue/view/16-18.02.2022/718> (дата звернення 8.11.2022).

9. Філософський енциклопедичний словник / Є. К. Бистрицький та ін; за ред. В. І. Шинкарука. Київ : Абрис, 2002. 742 с. URL: https://archive.org/details/filosofskiy_entsyklop/page/22/mode/2up (дата звернення 12.11.2022).

10. Фокс Кабейн О. Харизма. Як впливати, переконувати та надихати. 2015. 307 с. URL: <https://www.litmir.me/br/?b=461633&p=1> (дата звернення 17.11.2022).

11. Франкл В. Людина у пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі / пер. з англ. О. Замойська. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 372 с.

12. Хамітов. Н. В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. 4-е видання, виправлене і доповнене. Київ : КНТ, 2022. 405 с.

13. Хамітов Н. В., Крилова С. А. Філософський словник: людина і світ. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ : КНТ, 2018. 394 с.

14. Хамітов Н. В., Крилова С. А. Людина і культура. Словник. Філософська антропологія. Філософія культури. Культурологія. Київ : КНТ, 2022. 295 с.

Анотація

Крилова (Світла) В. О. Світогляд харизматичної людини: прояви та динаміка. – Стаття.

У статті аналізується феномен світогляду харизматичної людини в контексті методології метаантропології Н. Хамітова – вчення про буденний, граничний і метаграничний виміри людського буття, яким відповідають буденний, особистісний та філософський типи світогляду.

Висувається гіпотеза, що основою внутрішньої харизми людини є певний тип світогляду, що формує каскад її цінностей, ядро сенсів та стиль життя і, разом з тим – екзистенціальні прояви харизми.

Відзначається, що у буденному бутті виникає буденний світогляд, що має некритичний, нетворчий характер. Під впливом волі до самозбереження та продовження роду, що є характерною для цього виду буття, людина орієнтована на самореалізацію у матеріальному світі, та виражає себе як екзистенціально-тілесний харизматик. Цінностями екзистенціально-тілесного харизматика, з одного боку, виступають краса зовнішності, естетика тілесності та фізичне здоров'я, з іншого боку, – створення стосунків задля приналежності певній соціальній групі (сім'ї або колективу, та ін.).

Доводиться, що пробудження екзистенціально-особистісної харизми відбувається у граничному бутті людини, якому відповідає особистісний світогляд, що є критичним, самостійним та творчим. Харизматична людина із особистісним світоглядом культивує внутрішню свободу та владу, а її екзистенціально-особистісна харизма висугує результатом активної цілеспрямованості у процесі персонального й соціального становлення. Така людина здатна створювати кола прихильників або послідовників, вести за собою буденні маси, більше того, вона може використовувати харизму як засіб маніпуляції, тому сфера її стосунків часто-густо залишається некрасивою або, навіть, морально-потворною.

Відзначається, що філософський світогляд виникає у метаграничному бутті людини і є самостійним,

критичним, творчим, цілісним і системним. Людина із філософським світоглядом обирає цінності любові, свободи, толерантності та розуміння іншого. Під впливом такого світогляду розкривається екзистенціально-комунікативна харизма людини як цілісність внутрішньої і зовнішньої краси, як єдність духовного, душевного та тілесного начал. Людина із екзистенціально-комунікативною харизмою виходить за рамки тілесної обмеженості та особистісної, маніпулятивної егоцентричності, здобуваючи внутрішню цілісність, а з нею і екзистенціальний, харизматичний шарм. Така людина постійно розвивається та творить блага не лише заради себе, а й заради інших.

Робиться висновок, що в залежності від типу світогляду людини та рівня буття, на якому вона знаходиться, можуть актуалізуватися і екзистенціальні типи її харизми.

Ключові слова: буденний світогляд, особистісний світогляд, філософський світогляд, буття людини, харизма, харизматична людина, любов, свобода, толерантність, актуалізація, творчість, екзистенціально-тілесна харизма, екзистенціально-особистісна харизма, екзистенціально-комунікативна харизма.

Summary

Krylova (Svitla) V. The worldview of a charismatic person: manifestations and dynamics. – Article.

The article analyzes the phenomenon of the worldview of charismatic person in the context of N. Khamitov's methodology of metaanthropology, – the doctrine about ordinary, ultimate and transcendental dimensions of human being, which ordinary, personal and philosophical types of human worldview correspond to.

The hypothesis is proposed, that the basis of a person's internal charisma is always a certain type of worldview, which forms a cascade of his values, the core of meanings and life style, as well as – existential manifestations of charisma.

It is noted that in ordinary being an ordinary worldview arises, that has an uncritical, non-creative character. Under the influence of the will to self-preservation and procreation, with what this type of being is characterized, a person is oriented towards self-realization in the material world and expresses himself as an existentially-physical charisma owner. The values of such a man, on the one hand, are: external beauty, bodily aesthetics and physical health, on the other hand – the creation of relationships for belonging to a certain social group (family or team, etc...).

It is proved that the awakening of existentially-personal charisma occurs in the ultimate human being, which personal worldview, that is critical, independent and creative corresponds to. This type of worldview, as well as the actions and relationships of its owner, are characterized by the beauty of purposefulness, expressed in passionarity and high dynamism of personal development. A charismatic person with a personal worldview cultivates inner freedom and power, and it's existentially-personal charisma is the result of active purposefulness in the process of personal and social development. Such a person is able to create circles of supporters or followers, to lead mundane mass, moreover, it can use charisma as a mean of manipulation, so the

sphere of his relations often remains unattractive or even morally ugly.

It is noted that the philosophical worldview arises in transcendental human being and is independent, critical and creative, and at the same time – internally integral. A person with a philosophical worldview chooses the values of love, freedom and tolerance. Under the influence of such a worldview, the existential-communicative charisma of a person is revealed as the integrity of inner and outer beauty, as the unity of spiritual, mental and bodily principles. A person with existential-communicative charisma goes beyond bodily limitations and personal, manipulative egocentricity, gaining inner

integrity, and existential, charismatic charm with it. Such a person constantly develops and does good not only for himself, but also for others.

It is concluded that depending on the type of worldview of a person and the level of being at which he is, the existential types of his charisma can also be actualized.

Key words: ordinary worldview, personal worldview, philosophical worldview, human being, charisma, charismatic person, love, freedom, tolerance, actualization, creativity, existentially-physical charisma, existentially-personal charisma, existential-communicative charisma.